

ПІД ЗЕЛЕНИМ КУПОЛОМ З ЖОВТИМИ ВОГНЯМИ ТА ІСКРАМИ

(Стендап в моїй голові)

Володимир Сурай

+380936656526

surayvvv@gmail.com

**Я погоджуюся на публікацію на сайті Укрдрамахаб.
Використання тексту лише за моєю згодою.**

Нестійка рівновага - так я називаю стан, коли усе, до чого звикаєш за якийсь тривалий проміжок часу, а то й за усе життя, зникає. Це рука, що тягнеться аби увімкнути світло, а вимикача немає, бо ти в іншій квартирі, в іншому місті, в іншій країні, в іншій реальності. Це синій індикатор на старому телефоні - нове повідомлення у телеграм, який перестав загорятися, а ти, все одно, кожні п'ять хвилин дивишся на нього. (Нарешті, я змінив той старий глючний телефон!) Це імена, які ти вимовляєш подумки, бо більше немає приводу сказати їх уголос. Це флешбеки, де все вже несправжнє, окрім болю та, інколи, радості. Це свідомість, яка з усіх сил намагається не приймати нової реальності. І це цілком я останні майже два роки. Усі мої набуті рефлекси відправилися у крематорій і стали попелом у колумбарії пам'яті. Зараз я абсолютно перестаю розуміти хто я, подумки багато разів прощаючись із самим собою, з усім, що було, з усім

що могло бути, але не сталося, з усім, що ще може статися.

Нестійка, бо падаю. Я боюся впасти до кінця, тому з усіх сил втримую рівновагу.

Я не вояка, не герой. На цей самий момент, як оце пишу, стріляв лише на полігонах. Несу службу по охороні державного кордону. Моя знайома режисерка написала мені, що кордон - це одне з її улюблених слів. Я її дуже розумію. Нажаль, не можу сказати цього про себе. Мої особисті кордони вразливі, не надто захищені. Вчуся захищати. Можливо, навчитися захищати свої кордони - це навчитися бути?..

Один, два, три...

Це було прощання, яке ніколи не покажуть у фільмах про війну. Не про таке була написана відома у всьому світі пісня Консуело Веласкес. Ми з нею прощалися тричі. Тричі я йшов до центру комплектування (так тепер називають колишні військомати), двічі повертався. Стояв з наплічником, разом з такими ж як я, у коридорі на другому поверсі і чекав. У наплічнику були складені металева миска, ложка, червона кружка "нескафе" з чернівецького театрального гуртожитку, дві пари трусів, шкарпетки, термос. З їжі - хліб, консерва, солоні крекери, залишки яких досі зі мною,

шоколадка. А ще мило, рушник, станки для гоління і манікюрні ножиці.

Ми чекали... Чекали... Потім до нас виходив хтось з офіцерів і казав: "У суботу на дев'яту ранку".

Спочатку я мав прийти через два дні, потім через день. Зараз, трохи пізніше, я розумію наскільки вирішальним це все було.

Третього разу ми, нарешті, поїхали. Нарешті, бо вже якось незручно стало прощатися з нею. Цей процес усе менше ставав актом. Нарешті, бо моє почуття безпорадності мало б кудись зникнути, а замість нього мало би прийти відчуття виконаного обов'язку. Перше не зникло досі, а друге досі не прийшло.

Я також чекав, що однієї з ночей між цими відправками настане те саме, про що йдеться в пісні Веласкес, хоча задовольнився б звичайним мінетом. У нас був хороший секс до. У нас був поганий секс після. У нас вже не буде сексу. По справжньому ми попрощалися вже на відстані, коли нас розділяли два державних кордони. Ця відстань виросла між нами відколи почалася війна, навіть трохи раніше, і вимірюється вона не лише кілометрами. Ми з нею проконулися від вибуху, я пішов курити на балкон, спостерігаючи як засвічуються вікна у будинках і, певно, довго ще курид би, якби вона не сказала: "Ну досить там, йди сюди, почалося". Цю історію ми усі знаємо. А ще, ми обіймалися на прощання тричі, коли я йшов до воєнкомату і між ними тепер два зовсім інших кордони: мій і її.

Обіймаються вперше
Обіймаються востаннє
Обіймаються, коли вибухи
Обіймаються, щоб зігрітися
Обіймаються механічно,
Бо так годиться...

У моєму житті було три прощання. І це вже не про походи до військомату.

З дружиною ми прожили без чогось десять років. Ми були дітьми, які не давали подорослішати одне одному. Я вважаю, що неправильно, коли діти народжують дітей. В нас не було дітей. Хотіли. Не було. Є минуле і є минуле, що не сталося. У якійсь із версій минулого, що не сталося в нас могли бути діти. Але ми живемо в тій версії теперішнього, в якій моя колишня дружина виїжджала під обстрілами з оточеного з усіх боків північного міста, на восьмому місяці вагітності. З нею поруч був її коханий чоловік. Нещодавно вона народила сина. Батько на фронті. Він обов'язково має повернутися, бо у дітей мають бути батьки, а у батьків - діти. Я боюся думати про те, у скількох випадках це просте правило зараз не працює...

Якось на другому курсі ми влаштували двіж у блоці на четвертому поверсі другого гуртожитку Львівського національного університету імені Івана Франка, що на вулиці Медової Печери. У кімнаті поруч жила дуже гарна дівчина. Того вечора вона вдягнула коротенькі чорні шортики, окантовані

чорним мереживом та мереживну чорну блузку. У поєднанні з її білявим волоссям та білим тілом це, буквально ставило дибки. Ми веселилися, дуріли у коридорі, нам було класно. Дуже класно. Вона залізла мені на плечі і ми стрибали п'яні і щасливі. На кухні блоку була натягнута жилка для сушіння одягу. Вона зачепилася, я не втримав і ми впали. Їй було дуже боляче, а мені дуже соромно. Вона лежала у себе в кімнаті на ліжку і плакала. В той час, коли я цілував її забите коліно до кімнати зазирали її подружки і сміялися. Мені було дуже не смішно. Їй було дуже боляче. На ранок вона поїхала до поліклініки, а потім додому. По приїзду вона ще довго накульгувала. Мені було соромно і боляче дивитися на красу, що накульгувала з моєї вини. Здається, ми більше не спілкувалися

Лише через кілька днів я сам відчув фізичні наслідки того падіння. З нього, в якомусь сенсі почалося моє майбутнє сімейне життя. Через багато років ще одне, в чомусь схоже падіння, прокладе кінець цьому життю.

Мені діагностували перелом відростка хребця та зміщення. Я здав іспит з акторської, п'ючи перед репетиціями і прогонами коньяк і поїхав додому лікуватися.

Але перед поїздкою сталося ще дещо неочікуване. Один з прогонів нашої студентської вистави затягнувся і ми усі лишилися ночувати в репзалі. В темряві я торкнувся її руки і наші руки на деякий час застигли, а під ранок вона затягла мене у сусідню

кімнату, лягла на мене і попросила її поцілувати. Їй, напевно, було цікаво, чи цілюся я взагалі. І вже потім я поїхав додому лікуватися.

Поїхав додому в моєму житті теж доволі повторювана подія. Як же ж зараз хочеться поїхати додому...

З моєю, тоді майбутньою і вже минулою дружиною, ми якимось дивним чином почали спілкуватися більше ніж завжди. Вона була найгарнішою на курсі, а мене просто вважали розумним, і, напевно, дивним. Одного разу, пізно вночі, ми "пили чай" по телефону. Це вийшло спонтанно і це був наш перший секс, хоч і по телефону. Не пам'ятаю що саме ми тоді говорили і чому "чай". Зізналися в коханні чотирнадцятого лютого і за пів року одружилися. Вона приїхала до мене о шостій з чимось ранку у той таки другий гуртожиток з речами, більшість з яких були її дитячими іграшками. Все відбувалося дуже швидко, біжучи. Тепер я думаю, що вона бігла до мене від батьків, з якими сварилася, я біг до неї від своєї самотності і потягу до алкоголю. Так і прибігли одне до одного.

Пережили переїзди Львів - Луганськ - до мене додому - Чернівці - Чернігів. Працювали у театрах цих міст, з невеличкою перервою без роботи - знову те саме "до мене додому". Сухий док, в якому завжди вдавалося підлатати пробоїну в дні свого корабля.

Коли скінчиться війна, я поїду у цей док. Я сподіваюся, що поїду...

**В кожному з міст нас чекали зйомні квартири,
копійчана зарплатня, коти і театр. Пережили смерті її
та мого батька, сварки, примирення, різні побутові і
творчі проблеми, трохи радості.**

**Коли ми прощалися біля дверей зйомної квартири
на четвертому поверсі будинку у північному місті я
був вже шалено закоханий в іншу. Я дуже хотів, аби
моя дружина теж була щасливою, бо сам в той час
був щасливий. Ми обнялися на прощання. Вона
була тоді надзвичайно вразливою і тонкою. Я
боявся її обійняти міцніше. Це були тонкі і делікатні
обійми.**

**Обіймаються при зустрічі.
Обіймаються на прощання.
Обіймаються, коли хочуть підтримати.
Обіймаються, коли люблять.
Обіймаються, коли просять вибачення.
Обіймаються, коли каються.**

**Це було моє перше в житті прощання.
Вона стала щасливою згодом, а я навпаки. Дуже
скоро на мене чекало моє друге в житті прощання,
після якого корабель ледве доплив до сухого доку.
Ремонт проводився із застосуванням великої
кількості алкоголю, депресії, відчаю і ще одного
страшного почуття, про яке не хочеться тут
говорити. Зараз його вже, на щастя, немає.**

Обіймаються, щоб ніхто не помітив.

Обіймаються таємно.
Обіймаються, тремтячи.
Обіймаються, щоб розділити біль
Обіймаються, коли кохаються
Обіймаються, бо хочуть втримати
Втрачають.

Останні обійми після прем'єри нашої другої спільної вистави. На ранок я покинув північне місто. Я покинув театр. Я покинув там частину себе, яку досі ніде не можу відшукати.

Лист подяки.

Ти написала, мені, що я під твоїм куполом - зеленим куполом з жовтими вогнями та іскрами.

Ти там - у північному місті. Ти жива, хоча кілька днів не виходила на зв'язок.

Я дякую тобі за все, що ми зробили разом, за мене.

Психологи стверджують, що завдяки любові люди можуть відкривати у собі досі небачені вміння і можливості. За наш досвід, за наші перемоги і за нашу з тобою поразку. За усі обійми. За каву. За наш ранок, за те, як я підслизнувся на мокрій траві і ми впали. Я хвилювався, чи ти відіпрала траву з сукні. Може, мені не варто більше носити на руках жінок?.. Оце і все що я можу сказати?... Я хочу сказати набагато більше, але виходить дедалі банальніше, з кожним переписуванням тексту.

Кінець листа.

Як багато вирішують випадковості. Як багато вирішувалося, коли нашу відправку з воєнкомата відкладали. Я не знаю імена хлопців, з якими ми їхали в автобусі, які так і не вдягнули форму. Так, купол знадобився у перший же ранок, коли по нашим казармам прилетіли ракети. Кажуть, долетіло вісім з тридцяти двох. А це значить, лінія, яка відділяє життя від смерті того ранку була накреслена таким чином, що я лишився на території життя. Так виникає цей, зовсім іншого штибу кордон. Кордон між... Ну, ви зрозуміли. Тепер усі ми навчилися розуміти про смерть трохи більше.

Я хотів потрапити десь під північне місто, але потрапив у зовсім іншу історію. Ця історія про кордони. Кордони між державами, кордони між людьми і навколо людей.

Обіймаються, коли прощаються.
Обіймаються, коли зустрічаються.
Обійми - як акт трансгресії,
Коли у сторожі наших кордонів
Сідають тепловізори
І губляться біноклі.

Я маю багато.
Я маю троє обіймів
На прощання.

Північний кордон України.
07.05.2022